

www.ketab.ir

عشق در روزهای قتل عام خوجالی

زیبای آذربایجان

فرهاد آتیک
عارف جمشیدی

سرشناسه: آتیک، فرهاد، ۱۹۷۱-م. Atik, Ferhat
عنوان و نام پدیدآور: عشق در روزهای قتل عام خوجالی / فرهاد آتیک: ترجمه عارف جمشیدی.

یادداشت: عنوان اصلی: Hocalı Katliamı Günlerinde Aşk - Azerbaycan Maralı, 2023.
موضوع: داستان‌های ترکی آذربایجانی -- قرن ۲۱م.
Azerbaijani fiction -- 21th century

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا
شناسه افزوده: جمشیدی، عارف، ۱۳۶۰ -، مترجم
رده‌بندی کنگره: PL۳۱۴

رده‌بندی دیویی: ۸۹۴/۳۶۱۳
شماره کتابشناسی ملی: ۹۷۲۰۷۱۷
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۱۳۷-۴۰-۷
مشخصات ظاهری: ۲۲۴ ص: ۲۰۵×۱۴ س.م
مشخصات نشر: تهران: راه‌بد، ۱۴۰۳.

عشق در روزهای قتل عام خوجالی

اتاق راوی

دبیر مجموعه: اصغر نوری

نویسنده: فرهاد آتیک

مترجم: عارف جمشیدی

ویراستار: نجمه عالی

نمونه‌خوان: ترگس صوفی‌سیاوش

صفحه‌آرا: استودیو زاغ

مدیر هنری و طراح جلد: محمدرسول شکرانی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: اندیشه برتر

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۱۳۷-۴۰-۷

چاپ اول: زمستان ۱۴۰۳

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۲۲۰/۰۰۰ تومان

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین

خیابان وحید نظری، پلاک ۱۲۰

تلفن: ۰۲۱۶۵۰۱۱۵۵۴ - موبایل: ۰۹۰۵۱۵۱۳۷۰۲

www.raybodpub.com

info@raybodpub.com

@raybodpub

۱۲۷	هجدهم	۱۱	مقدمه
۱۳۱	نوزدهم	۱۵	یکم
۱۴۳	بیستم	۱۹	دوم
۱۵۳	بیست و یکم	۲۵	سوم
۱۵۷	بیست و دوم	۳۳	چهارم
۱۶۱	بیست و سوم	۳۹	پنجم
۱۶۷	بیست و چهارم	۴۷	ششم
۱۷۱	بیست و پنجم	۵۵	هفتم
۱۷۵	بیست و ششم	۶۹	هشتم
۱۸۱	بیست و هفتم	۷۵	نهم
۱۸۵	بیست و هشتم	۸۳	دهم
۱۹۱	بیست و نهم	۸۷	یازدهم
۱۹۵	سی ام	۹۳	دوازدهم
۱۹۹	سی و یکم	۹۷	سیزدهم
۲۱۱	سی و دوم	۱۰۵	چهاردهم
۲۱۵	سی و سوم	۱۰۹	پانزدهم
۲۱۷	سی و چهارم	۱۱۵	شانزدهم
۲۱۹	سی و پنجم	۱۱۹	هفدهم
۲۲۱	سی و ششم		

مقدمه

علاقه کلی من به موضوع قره‌داغ و به‌خصوص خوجالی از سال ۱۹۹۰ هم‌چنان ادامه دارد.

شوربختانه، در دهه نود و هم‌زمان با تحولات نوین دنیا، به تاریخ پیوستن اتحاد جماهیر شوروی و تغییرات منطقه بالکان، وقایع تأسف‌برانگیز بسیاری رخ داد و - با قصد قتل عام - حملاتی به شهرها و روستاها انجام گرفت که بعضی‌ها آن را **نسل‌کشی** نامیدند.

زمانی که جوامع مرفه در برخی از کشورها شکل گرفته بودند و مردم‌شان در آسایش و راحتی زندگی می‌کردند، در سوی دیگر دنیا، میلیون‌ها انسان بی‌گناه زیر ظلم ظالمان خُرد شدند، شکنجه دیدند، مجبور به ترک خانه و کاشانه خود شدند یا به قتل رسیدند.

دهه نود، به‌خصوص برای مردمی که در مناطق بالکان و قفقاز زندگی می‌کردند، سال‌هایی تلخ و دردناک بود. در سویی، بوسنیایی‌هایی که در بوسنی قتل عام شدند؛ و عراقی‌هایی که ظلم قدرت‌های جهانی را - بعد از تسلط آنها بر عراق - تجربه کردند؛ و در سوی دیگر، ترک‌های آذربایجان که در جهان ترک‌ها جایگاه ویژه‌ای دارند، قربانی

انواع و اقسام نسل کشی شدند. برای نمونه، در کنار کسانی که در یانوار باکو شهید شدند، می‌توان به ساکنان خوجالی اشاره کرد که طالع شوم‌تری داشتند. در حمله‌ای شبانه، در یکی از شب‌های زمستان، که با توپ و تانک و مسلسل و خمپاره شروع شد (بنابر اعداد و ارقام رسمی)، ۶۱۳ نفر شامل ۸۳ کودک، ۱۰۶ زن و بیش از ۷۰ سالمند جان خود را از دست دادند. ۴۸۷ نفر جراحات شدید برداشتند، ۱۲۷۵ نفر اسیر شدند و از سرنوشت ۱۵۰ نفر آنها تا امروز خبری در دست نیست. از شهر خوجالی فقط چندین خرابه و دیوار ویران شده به جا ماند، گویی که از نقشه‌ها پاک شده باشد! البته، توجه محض به اعداد و ارقام، شاید گمراه کننده باشد! زیرا قتل عامی که در خوجالی اتفاق افتاد، امروزه از دیدگاه بسیاری از جوامع و کشورها، نسل کشی قلمداد می‌شود. شبی که ۲۵ فوریه را به ۲۶ فوریه ۱۹۹۲ متصل می‌کرد، شب آغاز حمله و بعد از آن، حتی نوزادان در شکم مادران شان به قتل رسیدند؛ تا جایی که قلبم به نوشتن بسیاری از آن شکنجه‌ها راضی نشد. می‌توان گفت جنایت و توحشی که مشابه آن در تاریخ بشر کمتر رخ داده است، در طول یک هفته تا ده روز در آنجا اتفاق افتاد.

البته دلیل این همه تحقیق، یافتن قربانیان بازمانده و مصاحبه با ایشان و ریختن اطلاعات و خاطره‌ها در سطرها و سرانجام نوشتن این کتاب، گشودن باب تازه‌ای برای دشمنی نیست؛ و در هر شرایطی، نباید فراموش کرد که در هر اجتماعی خوب‌ها و بد‌ها وجود دارند.

اما معنای این سخن از علی عزت بگوویچ، پادشاه فیلسوف بالکان، سبب نوشتن این کتاب شد: «هرطور که دوست دارید زندگی کنید، اما نسل کشی را فراموش نکنید! زیرا نسل کشی فراموش شده تکرار می‌شود!»

شوربختانه، بسیاری از ارامنه که از بانیان قتل عام خوجالی بودند، بعدها در دولت ارمنستان صاحب مسندهای بالا شدند یا هنوز هم صاحب نفوذ و قدرت‌اند و شاید هم به هیچ دادگاهی احضار نشده باشند. آزادی کسانی که می‌بایست در محکمه‌های بین‌المللی قضاوت می‌شدند، هر انسان باوجدانی را بسیار آزار می‌دهد و یکی از دلایل نوشتن این کتاب نیز همین است.

ارامنه بارها به نسل کشی ترک‌های آذربایجان دست زدند و نباید این را فراموش کرد. نه امروز، که هزار سال دیگر هم، گناهکار شمردن بانیان این جنایات، قربانیان را

زنده نخواهد کرد؛ اما برای وجدان مشترک انسانیت، تسلائی هرچند کوچک خواهد بود.

با تمام اینها، امیدوارم که آرامش و سازش بر منطقه قفقاز حاکم شود و انسان‌ها بتوانند، مانند قرن‌های گذشته، در کنار هم و با صلح و برادری، زندگی شاد و سعادت‌مندی داشته باشند.

فرهاد آتیک